

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔ'

ΣΑΒΒΑΤΟΝ 28 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1936

ΑΡΙΘ. 48

ΤΟ ΨΥΧΟΛΟΓΙΚΟΝ ΠΡΟΒΛΗΜΑ ΤΗΣ ΚΑΙΝΗΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ

Δ. *Ἡ θαυμασιὴ διατήρησις τῆς Κ. Διαθήκης.*

Ἡ μέχρι τοῦδε θαυμασιὴ διατήρησις καὶ ἡ ἀπαρ-
μείωτος ζωικότης τῶν ἱερῶν βιβλίων τῆς Κ. Διαθή-
κης ἐμφανίζεται ὡς μία ἄλλη ὄψις τοῦ ψυχολογικοῦ
αὐτῆς προβλήματος, περὶ τῆς ὁποίας θὰ ἦτο δυνατόν
νὰ γραφῶσι τόμοι δλόκληροι. Τὸ πρόβλημα τοῦτο
ἀφορᾷ βεβαίως εἰς δλόκληρον τὴν ἀγ. Γραφήν. Ἐν
αὐτῇ τὴν σιγμὴν παραδεχθῶμεν ὡς λόγον δια-
τηρήσεως τῆς Παλ. Διαθήκης τὴν τιμὴν καὶ τὸν ζή-
λον τῶν ἑβραίων καὶ τῶν σαμαρειτῶν πρὸς τὸν νό-
μον τοῦ Ἰεχωβά, πάντως δὲν ἐξαντλεῖται τὸ ζήτημα,
διότι ἀπομένει πρὸς ἐξήγησιν τὸ δυσκολώτερον μέ-
ρος του, ἤτοι ἡ διατήρησις τῆς Κ. Διαθήκης.

Ἡ Καινὴ Διαθήκη εἶχε καὶ ὑπερμάχους θεομοῦς
καὶ φανατικοὺς ἔχθρους ὑπὲρ πάσαν ἄλλην γνωστὴν
συλλογὴν ἀνθρωπίνων ἔργων. Τὸ δυστύχημα εἶνε, ὅτι
καὶ οἱ μὲν καὶ οἱ δὲ συνετέλεσαν ὅμι τόσον εἰς τὴν
ἰσορροπήσιν τῆς ἀμοιβαίας τῶν ἐπιδράσεως, ὅσον εἰς
τὴν βαθμιαίαν ζημίαν τῆς προσηκούσης κατανοήσεως
τῆς ἀγ. Γραφῆς καὶ εἰς τὴν διαστροφὴν αὐτῆς τῆς
ἐννοίας τῆς ὑπάρξεώς της. Ποῖα ἄλλα προϋδόντα τῆς
γραφίδος ἐδρέθησαν μεταξὺ ἀκροτήτων τοιούτων,
ὁποῖα ἡ προτεσταντικὴ Βιβλολατρεία ἀφ' ἐνὸς καὶ
ἀφ' ἑτέρου τὸ σκληρὸν μῖσος τῶν ἐθνικῶν καὶ τῆς
ἱερᾶς ἐξετάσεως; Οὔτε τὸ Κοράνιον, οὔτε ἄλλαι οἰαι-
δήποτε ἱεραὶ βίβλοι τῆς Ἀνατολῆς ὑπέστησαν τοιαύ-
τας καὶ τοσαύτας περιπετείας, ὁποίας καὶ ὁπόσας ἡ
ἀγ. Γραφή. Αἱ μάταιαι ἀπόπειραι τῆς καταστροφῆς
τῆς συνωδεύοντο μὲ φοβερὰς προφητείας διὰ τὰ ἀφα-
νισθῆναι ἀπὸ προσώπου τῆς γῆς. Τινὲς τῶν ἀντιπροσώ-
πων τῆς ἀπιστίας ἐχρησιμοποιοῦν μίαν πολὺ εὐκολον
μέθοδον: ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν νὰ ὁμιλοῦν περὶ τῆς
ἀγ. Γραφῆς ὡς περὶ βιβλίου, τὸ ὁποῖον σήμερον-αὔ-
ριον θὰ καλύψῃ ἡ λήθη. Πάντα ὁμως ταῦτα ἀπε-
δείχθησαν μάταια. Διότι αὕτη οὐ μόνον ἐξακολουθεῖ
νὰ ὑπάρχει, ἀλλὰ καὶ διαδίδεται εἰς πᾶσα ἄλλοτε

πανταχοῦ καὶ ἀναγινώσκεται περισσότερον σήμερον
ἢ ἄλλοτε.

Ἄλλ' ἔχομεν νὰ ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν καὶ εἰς
ἄλλο ἐκπληκτικὸν γεγονός, τὸ ὁποῖον συχνὰ καὶ
κακῶς ἐκτιμᾶται ἢ καὶ παντάπασι λησμονεῖται. Καὶ
εἶναι τοῦτο, ὅτι ἡ Παλαιὰ καὶ ἡ Καινὴ Διαθήκαι
παρὰ τὴν ἀπ' ἀλλήλων διαφορὰν καὶ μάλιστα παρὰ
τὰς ἀπὸ τινῶν ἐπόψεων ἀμοιβαίας ἀντιφάσεις, ἐν τού-
τοις εἶναι ἀνέκαθεν καὶ μέχρι σήμερον ἀρρηκτικῶς ἠνω-
μένοι εἰς ἐνιαίαν συλλογὴν, εἰς ἓνα καὶ τὸν αὐτὸν
Κανόνα, ὡς ἐν ἀδιάρηκτον ὅλον. Καὶ εἶναι μὲν ἀλη-
θές ὅτι τὰ πρωτόγραφα τῶν τε ἑβραϊκῶν καὶ τῶν χρι-
στιανικῶν Γραφῶν ἀπωλέσθησαν, ἀλλὰ τοῦτο οὐδα-
μῶς μειοῖ τὸ θαυμαστὸν ὄντως γεγονός, ὅτι αἱ
μεταφράσεις τῆς ἀγ. Γραφῆς, αἱ γενόμεναι ἀπὸ τὰ
ἀναντιρρήτως καλλίτερα κείμενα, παρ' ὅτι τῶν ἀρ-
χαίων κλασικῶν αἱ μεταφράσεις, εἶνε γνωστὰι παν-
ταχοῦ πολὺ περισσότερον ἢ ὁποιαδήποτε ἄλλαι, στη-
ρίζονται δὲ σήμερον ἐπὶ ἀκλονητοτέρας κριτικῆς βιά-
σεως ἢ εἰς χρόνους προγενεστέρους.

Ἐν γένει δὲ δὲν θὰ ἐλέγομεν πάντως ὑπερβολὴν
δυσχυρίζομενοι, ὅτι σήμερον τόσον ἐλάχιστα χωρεῖ
ἀμφιβολία ὡς πρὸς τὴν ἀξιοπιστίαν τῶν ἑβραϊκῶν
καὶ τῶν ἑλληνικῶν κειμένων προκειμένου περὶ τῶν
μεγάλων ἐκείνων γεγονότων, τὰ ὁποῖα μνημονεύουν
ὡς ἀπόδειξιν τῆς πραγματικότητος τοῦ ὑπερφυσικοῦ
ἐν τῇ πνευματικῇ ἐξελίξει τοῦ ἀνθρώπου, ὅσον ἐλά-
χιστα δυνάμεθα νὰ ἀμφιβάλωμεν περὶ ἀναντιρρή-
τως ἀποδεδειγμένων γεγονότων τῆς ἱστορίας ἐν γένει.
Εἰμποροῦμεν μάλιστα ὅλως ἀκινδύνως νὰ δηλώσω-
μεν, ὅτι ἡ ἀφαίρεσις τῆς ἀγ. Γραφῆς καὶ ἡ ἄρσις τῆς
ἐπιρροῆς της ἀπὸ τὴν πνευματικὴν τῆς ἀνθρωπότη-
τος ζωὴν θὰ ἦτο ταῦτον ὡσεὶ ἠναγκάζομεν τὴν δύ-
ναμιν τῆς βιολογικῆς νὰ παύσῃ νὰ ἐκδηλοῦται ἐν τῇ
σφαίρᾳ τῆς φυσικῆς. Ἐὰν λοιπὸν ὡς οἶζαν τοῦ ἀκα-
ταλύτου τούτου δένδρου νοήσωμεν ἀπλῶς τὴν πλά-
νην, ἄλλαις λέξεσιν, ἐὰν ὡς πηγὴ τοῦ ἰσχυροῦ καὶ
πανδαμάτορος τούτου ρεύματος ἐκληφθῇ μία τυχαίως
συγκροτηθεῖσα δρᾶξ ἀπατεῶνων ἢ ἠπατημένων, ἐν
τοιαύτῃ περιπτώσει εὐρισκόμεθα πρὸ τελείως ἀκατα-

νοήτου χάους καὶ συγχύσεως ἐν τῇ πνευματικῇ σφαίρᾳ. Ἐν πάσῃ περιπτώσει ὀφείλομεν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ἐν ὀλοκλήρῳ τῇ ἱστορίᾳ δὲν εὐρίσκομεν ἀντίστοιχόν τι πρὸς τὴν εἰρηνικὴν, ἀλλ' ἅμα καὶ καταπληκτικὴν διάδοσιν καὶ διατήρησιν εἰς τὸν κόσμον συγγραφῶν, αἱ ὁποῖαι παρουσιάζονται μοναδικαί εἰς τὸ εἶδος των, ὡς πρὸς τὴν περὶ Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου διδασκαλίαν, ἴστανται ἔξω καὶ ὑπεράνω πάσης συγκρίσεως, ὡς μὴ ἔχουσαι τὸ ἴσον των ὡς πρὸς τὰς ἀξιώσεις των καὶ ὄχι μόνον δὲν ἐξυπηρετοῦν καὶ δὲν κολακεύουν οἰαδήποτε εὐτελῆ ἑλατήρια τῆς ἀνθρωπίνης φύσεως, ἀλλὰ καί, ἀπ' ἐναντίας, ἐμφανίζουν τοιοῦτο ἰδεῶδες ζωῆς, ὥστε πολλοὶ—οἱ περισσότεροι—τῶν ἀνθρώπων νὰ τὸ εὐρίσκουν δυσκόλως πραγματοποιήσιμον, μερικοὶ δὲ καὶ ἀπολύτως ἀδύνατον.

Τὸ νὰ ὑποτεθῇ λοιπὸν εἰς τὸ ζήτημα τῆς ἀγ. Γραφῆς, μάλιστα δὲ τῆς Κ. Διαθήκης, ὅτι μία δρᾶξ ἄμορφῶτων σχεδὸν ἀνθρώπων ἦτο εἰς θέσιν νὰ συνθέσῃ μίαν ἱστορίαν, τὸ ψεῦδος τῆς ὁποίας ἐγνώριζον, ὄχι δὲ μόνον νὰ τὴν ἐπιβάλλῃ εἰς τοὺς συγχρόνους της, Ἰουδαίους καὶ ἔθνικους, ἀλλὰ καὶ νὰ πληρῶσῃ μὲ αὐτὴν κυριολεκτικῶς τὸν κόσμον ὀλοκλήρον, σημαίνει ἀξίωσιν νὰ πιστεύσωμεν εἰς θαῦμα, τὸ ὁποῖον εἶνε ἀπείρως μεγαλείτερον καὶ ἀκατανοητότερον ἀπὸ οἰονδήποτε ἐκ τῶν ὑπερφυσικῶν γεγονότων ὅσα ἀναφέρονται εἰς τὰ Εὐαγγέλια, τὰς Πράξεις καὶ τὰς ἐπιστολὰς τῆς Κ. Διαθήκης.

ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΑΙ ΑΛΗΘΕΙΑΙ

Λευκ. 18, 18—27.

Καὶ πάλιν, πλοῦσιος· καὶ πάλιν ὁ λόγος περὶ πλοῦτου. Ὡς θεῖος ἰατρός, ὁ Κύριος ἡμῶν θέτει τὸ καυτήριον αὐτοῦ εἰς τὴν πωροοῦσαν τῆς ἀνθρωπότητος πληγὴν, καὶ ἐπιμένει νὰ ἀνεγείρῃ καὶ ἐνισχύσῃ τὸν ἀνθρώπον εἰς τὸ σημεῖον ἀκριβῶς ἐκεῖνο, περὶ τὸ ὁποῖον ἀποδείκνυται εὐπαθέστερος ὁ οἰκτρότατα παραπαίων πολλάκις ἀνθρώπος. Καὶ τὸ σημεῖον τοῦτο εἶναι ἡ περὶ τὸ χοῆμα καὶ τὸν πλοῦτον *μανία*. Εἶναι ἐπάνανγκες νὰ λεχθῇ, ὅτι ἡ διάπτυξις τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας ὡς πρὸς τὸ σημεῖον αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη ἐπιτακτικὴ καὶ σωτηριώδης διὰ τὴν σύγχρονον πλουτομανῆ γενεάν;

Δηλωσις τοῦ Κυρίου ἀπερίφραστος, περιβεβλημένη ὅλον τὸ κύρος θείας ἀληθείας: «Δυσκόλως οἱ τὰ χρήματα ἔχοντες εἰσελεύσονται εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ!» Καὶ τὸσον δυσκόλως, ὥστε «εὐκοπώτερόν ἐστι κἀμηλον διὰ τρυμαλιᾶς θραψίδος εἰσελθεῖν ἢ πλοῦστον εἰς τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν». Ὅλοι οἱ πλοῦστοι δὲν εἶναι ὡς ὁ «ἄφρων πλοῦσιος», μὲ δόγμα βιονομικόν: «Ψυχὴ, ἔχεις πολλὰ ἀγαθὰ κείμενα εἰς ἔτη πολλά· ἀναπαύου, φάγε, πίε, εὐφραίνου». Ὅλοι ἐπίσης δὲν ὁμοιάζουσι τὸν «τρυφηλὸν

ἐκεῖνον πλοῦστον», ὁ ὁποῖος ἠνείχeto νὰ χορτάζηται πάσχων ἀνθρώπος, ὁ Λάζαρος, «ἀπὸ τῶν ψιχίων τῶν πιπτόντων ἀπὸ τῆς τραπέζης του». Ἀπ' ἐναντίας, εἶναι δυνατόν νὰ ἴδωμεν καὶ πλοῦσιους, οἱ ὁποῖοι, καίτοι ἄπειρα συνεσώρευσαν πλοῦτη, ζῶσι μὲ γλισχρότητα τοιαύτην, ὥστε ὄχι πλέον νὰ δώσουν εἰς τὸν πτωχὸν ἢ ὀπωσθήποτε νὰ φανῶσι χρήσιμοι εἰς τὸν ἄλλον καὶ εἰς τὴν Κοινωνίαν, ἀλλ' οὐδὲ αὐτοὶ οὗτοι νὰ ἀπολαμβάνωσιν αὐτὰ, καὶ δι' αὐτὰς ἀκόμη τὰς ἀπαρατήτους ἀνάγκας των. Ὑπάρχουσι καὶ πλοῦστοι φιλάνθρωποι, γενναιοῦδροι, διαθέτοντες κολοσσαῖα ποσὰ ὑπὲρ φιλανθρωπικῶν καὶ κοινωνικῶν σκοπῶν. Ἄλλ' αὐτοὶ εἶναι ἡ ἐξαίρεσις, καὶ ἡ διὰ τῶν πραγμάτων ἐρμηνεία τῆς *δυσκολίας*, ἣν ὑπονοεῖ ὁ Κύριος. Λέγει: «δυσκόλως»· ὄχι, ἀδύνατον, ἵνα εἰσέλθῃ ὁ πλοῦσιος εἰς τὴν βασιλείαν τῶν Οὐρανῶν. Τὴν δὲ δυσκολίαν αὐτὴν ὁ προσηκτικὸς παρατηρητὴς τῆς θρησκευτικῆς καὶ κοινωνικῆς καὶ ἠθικῆς ζωῆς τῶν πλείστον πλοῦσιων ἀντιλαμβάνεται ἀκόπως καὶ καθ' ἐκάστην. Ὁ πλοῦτος εἶναι φίλος ὑπουργός, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ὡς καὶ ἡ πτωχεία κακὸς συνοδοιπόρος καὶ σύμβουλος, ἂν μὴ προσέχωμεν. Ὁ χριστιανὸς πρέπει νὰ εἶναι κύριος τοῦ πλοῦτου· ὄχι ὁ πλοῦτος κύριος τοῦ χριστιανοῦ. Καὶ ἐκφαίνεται ἡ ὑπεροχὴ αὕτη, ὅταν, ἐπὶ τῷ κελεύσματι αὐτοῦ τοῦ Χριστοῦ, ἐν δοθείσῃ περιστάσει, προθυμῆται νὰ θυσιάσῃ τὰ πάντα χάριν τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς «βασιλείας τοῦ Θεοῦ».

Ἐπὶ τῇ τόσον κατηγορηματικῇ ταύτῃ δηλώσει τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, οἱ «ἀκούσαντες» ἐξεπλάγησαν· «καὶ τίς δύναται σωθῆναι»; εἶπον. Ποῖος, ἄλλος περισσότερον, ἄλλος ὀλιγώτερον, δὲ ἀγαπᾷ τὰ πλοῦτη; Ποῖος ἄλλος περισσότερον, ἄλλος ὀλιγώτερον, θὰ δεχθῇ νὰ ἀπαρηθῇ «ἀγαθὰ», τὰ ὁποῖα μάλιστα νὰ ἀπέκτεσε μετὰ κόπου καὶ μόχθου; «Τίς δύναται λοιπὸν σωθῆναι»; Ἄλλ' εἶναι αὕτη ἀνησυχία ἀδικαιολόγητος ἐκ τῶν πραγμάτων, μηδαμῶς μάλιστα ἐπιτροπομένη εἰς χριστιανὸς γνωρίζοντας ἤδη τὴν ἱστορίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐχούσης νὰ ἐπιδείξῃ Βασιλείου καὶ Χρυσούτους. Καὶ ἔπειτα; Τί δύναται νὰ ἀντισταθῇ εἰς τὴν χάριν τοῦ Θεοῦ; «Τὰ ἀδύνατα παρὰ ἀνθρώποις δυνατὰ ἔστι παρὰ τῷ Θεῷ». Κ

ΔΩΡΕΑ

Εἰς τὸ θεολογικὸν σπουδαστήριον

Ὁ καθηγητὴς τῶν θρησκευτικῶν ἐν τῷ Γ' Γυμνασίῳ Πειραιῶς κ. Α. Κωνσταντίνου ἐδώρησε πρότινος εἰς τὸ σπουδαστήριον τῆς θεολογικῆς σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν πρὸς πλουτισμὸν τῆς βιβλιοθήκης τῶν χειρογράφων αὐτοῦ δύο χειρόγραφα. Ἡ θεολογικὴ σχολὴ λαβοῦσα γῶσιν τῆς δωρεᾶς ταύτης ἀνέθηκεν εἰς τὸν κοσμητορα αὐτῆς, ὅπως καὶ δι' ἐγγράφου ἐκφράσῃ τῷ δωρητῇ τὰς θερμὰς αὐτῆς εὐχαριστίας.

Τὰ δωρηθέντα χειρόγραφα εἶναι τὰ ἀκόλουθα.

1. Χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ βύρσης καὶ ἀποτελούμενον ἐκ φύλλων 93 (0,22×0,15) ὑπ' ἑμοῦ ἀριθμηθέντων. Ἐν φύλλῳ 1α εὐρίσκομεν τὴν ἐπιγραφὴν τοῦ ἔργου «Ψαλτήριον μεταγγλωτισθὲν παρὰ Πορφυρίου μοναχοῦ τοῦ Κρητὸς εἰς κοινὴν διάλεκτον», ἀπὸ δὲ τοῦ φύλλου 2α ἀρχεται τὸ ἔργον ὡς ἀκολούθως: «Δαβὶδ προφήτου καὶ βασιλέως μέλος. Ψαλμὸς τῷ Δαβίδ, ὁ ὁποῖος κατὰ τοὺς Ἑβραίους δὲν ἔχει ἐπιγραφὴν.

Μακάριος ἀνὴρ ὃς οὐκ ἐπορεύθη ἐν βουλή.

Καλότυχος εἶναι ὁ ἀνθρώπος ἐκεῖνος, ὁποῦ δὲν ἐπῆγεν εἰς τὴν βουλήν τῶν ἀσεβῶν καὶ εἰς τὸν δρόμον τῶν ἀμαρτωλῶν δὲν ἐσταμάτησε καὶ εἰς τὴν καθέδραν τῶν κολάκων, ὁποῦ παρακινουσι τοὺς ἄλλους εἰς τὰς ἀμαρτίας, δὲν ἐκάθησε».

Κατὰ ταῦτα τὸ χειρόγραφον τοῦτο περιέχει τὸ ψαλτήριον μεταγγλωτισθὲν εἰς κοινὴν διάλεκτον ὑπὸ τοῦ μοναχοῦ Πορφυρίου τοῦ Κρητὸς. Δυστυχῶς τὰ τελευταῖα φύλλα τοῦ χειρογράφου ἔχουσιν ἐκπέσει οὕτως ὥστε νῦν εὐρίσκομεν ἐν αὐτῷ τοὺς 106 πρώτους ψαλμοὺς (1—106), ὧν τοῦ τελευταίου (τοῦ 106) ἔλλειπει τὸ τέλος.

Ἐν φύλλῳ 1α εὐρίσκομεν χρονολογίας «αψπγ» καὶ «1823» καὶ ἐν φύλλῳ 1β «1818» γραφείσας ὑπὸ μεταγενεστέρων χειρῶν.

2. Χειρόγραφον ἐσταχωμένον διὰ βύρσης καὶ ἀποτελούμενον ἐκ σελίδων 227 (0,22×0,15). Ἐν σελίδι 3 ἀναγινώσκουμεν «τὸ παρὸν βιβλίον ὑπάσχει διὰ ἑξόδου καὶ δαπάνης δανιὴλ Ἱερομονάχου πελοποννησίου ἐκ καζὰ καλαβρυτῶν ἐκ κώμης κερεσόβα» καὶ ἐν τέλει τοῦ ἔργου (σελ. 226) «Ἰωάννης σφυρίδωνος κληρικὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας ὁ Γράψας ἐτοῦτο τὸ βιβλίον πρὸς κοινὴν λυσιτέλειαν».

Τὸ περιεχόμενον τοῦ χειρογράφου τούτου εἶναι τὸ ἀκόλουθον.

α' (σ. 23—113) «Ἀκολουθία εἰς ἀσθενοῦντας καὶ ὀχλουμένους ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων». Τῆς ἀκολουθίας ταύτης προηγούνται (σ. 11—13) «Ἐρμηνεῖαι καὶ ἀκολουθίαι εἰς ἀσθενοῦντας ὑπὸ πνευμάτων ἀκαθάρτων» καὶ τούτων «Ἐρμηνεῖαι» (σ. 5—11). β' (σ. 114—194). «Ἐὐχαὶ καὶ ἑξορκισμοὶ κατὰ πνευμάτων ἀκαθάρτων εἰς στάσεις 12 (ιβ') σὺν τοῖς εὐαγγελίοις τοῦ ἀγίου. Καὶ λέγε μίαν στάσιν εὐχαῖς καὶ ἐνὶ εὐαγγελίῳ».

γ' (σ. 195—220) «Ἀκολουθία τῆς παρακλήσεως τοῦ τιμίου καὶ ζωοποιῦ σταυροῦ».

δ' (σ. 221—226) «Ἐὶ βούλει λέγε καὶ τροπάρια ἐγκωμιαστικά εἰς τὸν τίμιον καὶ ζωοποιὸν σταυρόν, ὧν ἡ ἀκροστοιχὴς Δημήτριος ἀμαρτωλὸς ἱερεὺς ὁ σουρομήης».

Κ. ΔΥΟΒΟΥΝΙΩΤΗΣ

ΣΧΕΣΕΙΣ

ΑΓΓΛΙΚΑΝΩΝ ΚΑΙ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ

[7]

Μία τοιαύτη Ἐκκλησία οὐδόλως ἄπορον ὅτι ποθεῖ τὴν πραγματοποίησιν τῆς προσευχῆς τοῦ Κυρίου ἡμῶν πρὸς τὸν Οὐράνιον Αὐτοῦ Πατέρα «ἵνα πάντες ἐν ὧσι» καθὼς Σὺ, Πάτερ, ἐν ἑμοί, καγὼ ἐν Σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ἐν ὧσιν». Ὁ πολὺς Δέλιγκερ παρατηρεῖ πού, ὅτι «οὐδαμοῦ καὶ ἐν οὐδεμιᾷ ἄλλῃ χώρᾳ χριστιανοὶ ἔγραψαν, ὠμίλησαν καὶ ἔπρξαν τόσα ὑπὲρ τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅσα ἐν Ἑγγλίᾳ». Καὶ πράγματι· εἰς ὅλας τὰς παγκοσμίους ἐνωτικὰς κινήσεις, αἵτινες ἀπὸ τινῶν ἐτῶν ἐσημειώθησαν μετὰ μείζονος ἢ ἄλλοτε ἐντάσεως, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑγγλίας πρωτοστατεῖ διὰ τῶν ἀντιπροσώπων της. Οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτῆς, ὑπὸ τοῦ φιλειρηνικοῦ πνεύματος ἐμπνεόμενοι, προεξάρχουσι καὶ εἰς τὴν γενικωτέραν κίνησιν τῆς εἰρηνεύσεως ὅλου τοῦ κόσμου· ἡ δὲ Ἑγγλία εἶναι ἡ μοναδικὴ χώρα ἀνὰ σύμπαντα τὸν κόσμον, ἐν τῇ ὁποίᾳ τὰ μεγαλειότερα ῥεῦματα ὑπὲρ εἰρήνης καὶ γαλήνης παγκοσμίου παρατηροῦνται, ἀρχηγοὶ καὶ δημιουργοὶ τῶν ὁποίων εἶναι ἐμπνευσμένοι κληρικοὶ καὶ εὐσεβεῖς Ἑγγλοὶ λαϊκοί. Ὁφείλομεν δὲ νὰ ὁμολογήσωμεν, ὅτι ἂν καὶ ἡμεῖς διεπραγματεύθημεν ἐν τῷ παρελθόντι τὸ ζήτημα τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐνώσεως μετ' αὐτῶν, ἡ πρωτοβουλία ἀνῆκε μᾶλλον εἰς τοὺς Ἑγγλικανούς, παρὰ εἰς ἡμᾶς. Αὐτοὶ προσκαλοῦν τοὺς Ὁρθοδόξους εἰς Λονδίνον ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς κατὰ δεκαετίαν συγκλήσεως τοῦ συνεδρίου τοῦ Λάμπενθ' αὐτοὶ ἔσχον καὶ τὴν πρωτοβουλίαν καὶ διὰ τὰς ἄλλας συναντήσεις, αἵτινες κατὰ διαφόρους καιροὺς ἐγένοντο μετὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτῶν τε καὶ ἡμῶν. Διὰ δὲ τοῦ σωματείου τῆς Ἑγγλικανικῆς καὶ τῶν Ἀνατολικῶν Ἐκκλησιῶν, ἔχοντος μὲν καὶ Ὁρθόδοξα μέλη ἐν τῷ Διοικητικῷ τοῦ Συμβουλίου, πλὴν συντηρουμένου καθ' ὅλοκληρίαν ὑπὸ τῶν Ἑγγλων, τὸ ζήτημα τῆς ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν εὐρίσκεται διαρκῶς ἐνώπιον αὐτῶν καὶ ἐπιδιώκεται ἡ προαγωγή αὐτοῦ. Ταῦτα ὀφείλουσι νὰ ἔχουσιν ὑπ' ὄψιν ὅσοι ἐκ τῶν ἡμετέρων ἐκ ζήλου ὑπερβολικοῦ ὠθοῦμενοι, ξένου δὲ πρὸς τὴν χριστιανικὴν ἀγάπην, ἐμέμφθησαν ἐν τῷ παρελθόντι τοὺς Ὁρθοδόξους ἐκφράσαντας ἀπορίαν διατὶ μόνον μετὰ τῶν Ἑγγλικανῶν διαπραγματεύονται τὴν ἐνωσιν, οὐχὶ δὲ καὶ μετ' ἄλλων Ἐκκλησιῶν. Ἠλθομεν καὶ ἐρχόμεθα εἰς ἐπαφὴν μετὰ τῶν Ἑγγλικανῶν, διότι προσκαλοῦμεθα ὑπ' αὐτῶν πρὸς τοῦτο. Ἀναγνωρίζουσιν οἱ ἴδιοι, ὅτι ἡ Μεταρρυθμισὶς ἐκτὸς τῶν πολλῶν καλῶν της εἶχε τὰ σκοτεινὰ σημεῖά της, βλέπουσι τὰ μεγάλα κακά, τὰ ὁποῖα συσσωρεύονται ἐπὶ τῆς ἀνθρωπότητος λόγω τῶν ἀναριθμῶν διαιρέσεων, εἰδικῶς δὲ καὶ τῆς ἐκκλησιαστικῆς, καὶ τείνουσι χεῖρα συμφιλιώσεως τόσον πρὸς ἡμᾶς, ὅσον καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους, μὴ ἐξαιρουμένων μηδ' αὐτῶν τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν. Τὰ ἀποτελέσματα τῶν ἐνεργειῶν αὐτῶν θὰ ἐξαρτηθῶσιν ἐκ τοῦ θείου θελήματος. Οὐδεὶς ὅμως καλῆς πίστεως καὶ θελήσεως συζητητῆς θὰ ἀρνηθῆ, ὅτι τὸ πνεῦμα

τῆς ἀγάπης καὶ τῆς συνεννοήσεως ἐπὶ τοῦ ἠθικοκοινωνικοῦ ἐπιπέδου μεγάλως ἠΐξησε καὶ προωθήθη χάρις εἰς τὰς ἐνωτικὰς ταύτας ἐνεργείας τῶν Ἀγγλικανῶν, καὶ ὅτι καὶ ἡμεῖς αὐτοί, οἱ περισώσαντες τὴν πολύτιμον κληρονομίαν τῆς Ὁρθοδοξίας διὰ μέσου αἰώνων δουλείας μαύρης καὶ ἐθνικῶν περιπετειῶν ὀδυνηρῶν, ἐκ τῆς στενωτέρας ἐπαφῆς μετὰ τῶν Ἀγγλικανῶν οὐκ ὀλίγον θὰ ὠφεληθῶμεν ὅσον ἀφορᾷ τὴν κοινωνικὴν δρασίαν, τὴν ὁποίαν ὀφείλει νὰ ἀσκῆ ἡ Ἐκκλησία, καὶ τὴν ἐν γένει πρακτικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἀφ' ἑτέρου ὅμως καὶ οἱ Ἀγγλικοὶ θὰ εὗρωσι παρ' ἡμῶν ἀνόθευτον καὶ ἄθικτον τὸν χουσοῦν κανόνα τῆς πίστεως καὶ παραδόσεως, ὡς οὗτος ἐσηματίσθη κατὰ τοὺς πρώτους αἰῶνας τῶν οἰκουμενικῶν συνόδων, συνωδᾷ τῷ ὁποίῳ θὰ ἠδύναντο ὀρθότερον νὰ κανονίσωσι τὴν δογματικὴν διδασκαλίαν καὶ τὴν πειθαρχίαν καὶ λατρείαν τῶν. Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι, ἂν περισσότερον ἐγνώριζον ἡμᾶς κατὰ τὸ παρελθόν, ἢ μεγάλη, φέο' εἰπεῖν, κίνησις τῆς Ὁξφόρδης, ἣτις ἀρχίσασα τῷ 1833 ἐγένετο πρόξενος μεγάλης ἐκκλησιαστικῆς ἀναγεννήσεως καὶ δημιουργοῦ τῆς συντηρητικωτέρας σχολῆς σκέψεως ἐν τῇ σημερινῇ Ἐκκλησίᾳ τῆς Ἀγγλίας, θὰ ἐλάμβανε κατεύθυνσιν ἄλλοιαν καὶ δὲν θὰ ἔφερε πλησιεστίους πολλοὺς ἐκ τῶν ἡγετῶν αὐτῶν εἰς τοὺς κόλπους τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ὅτι δὲ δὲν ἐγνώριζον ποσῶς ἡμᾶς, περὶ τούτου πεῖθεται τις, ὅταν ἀναγνώσῃ τὴν πολύκοτον «ἀπολογία» τοῦ περιφήμου Νιούμαν, ἐν τῇ ὁποίᾳ οὗτος οὐδ' ἅπαξ μνημονεύει τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Οὔτε δὲ καὶ οἱ πρωτοεργάται γενικῶς τῆς κινήσεως ταύτης, κατὰ τὸ διάστημα τῶν παρεξηγήσεων καὶ διωγμῶν, ὧν ἀντικείμενον ἐγένοντο, ἐσκέφθησαν νὰ ἔλθωσιν εἰς συνεννόησιν ἢ νὰ ζητήσωσι τὴν πνευματικὴν ἐπικουρίαν τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, τῆς ὁποίας αἱ θεμελιώδεις ἀρχαὶ τῆς ἀκριβείας τῶν δογμάτων καὶ τῆς καλῶς ἐννοουμένης ἐλευθερίας ἐν τῇ ἐρευνῇ τῶν χριστιανικῶν ἀληθειῶν, ἐνέπνεον καὶ καθοδήγουν αὐτούς. Ἐξαίρεσιν πτωχὴν ἀπετέλεσεν ὁ Δρ Μ. Νήλ, ὅστις, ζήσας ἔτη μακρὰ ἐν τῷ ἐξωτερικῷ καὶ ἀσχοληθεὶς ἰδιαιτέρως μετὰ τὴν ἱστορίαν καὶ ὑμνογραφίαν τῆς Ὁρθ. Ἐκκλησίας, κατέστησεν αὐτὴν γνωστὴν διὰ τοῦ πεντατόμου ἀξιολόγου ἔργου του. Ἀνομολογοῦντες ὅμως καὶ ἀναγνωρίζοντες τὰς ἐξόχους ἀρετὰς καὶ τὰ πλεονεκτήματα τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἀγγλίας, οὐδόλως κλειόμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς ἡμῶν ἐνώπιον τῶν μειονεκτημάτων, ἅτινα χαρακτηρίζουσιν αὐτήν. Θὰ ἀπετέλει δὲ οὐσιώδη παράλειψιν καθήκοντος διαφωτίσεως τῶν ἡμετέρων καὶ ἔλλειψιν καὶ τῆς στοιχειωδεστέρας νομιμοφροσύνης, ἣν ὡς ἐλάχιστος στρατιώτης ὀφείλω πρὸς τὴν Μητέρα Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίαν, ἂν δὲν ὑπεδείκνυον καὶ τὰς ἀτελείας τῆς μεγάλης Ἀγγλικανικῆς Ὁμολογίας, αἵτινες δέον νὰ καθιστῶσιν ἡμᾶς λίαν προσεκτικούς εἰς τὰς μετ' αὐτῶν συζητήσεις καὶ διαπραγματεύσεις, ὧν σκοπὸς ἢ ὑπὸ πάντων ποθητὴ ἐνωσις τῶν Ἐκκλησιῶν.

(Συνεχίζεται)

† Ο Μ. ΑΡΧΙΜ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

ΠΡΩΤΑΙ ΑΦΟΡΜΑΙ ΣΥΓΚΡΟΥΣΕΩΝ ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΚΑΙ ΛΑΤΙΝΩΝ ΕΝ ΝΑΞΩ, ΕΠΙ ΤΟΥΡΚΟΚΡΑΤΙΑΣ*

Ἡ ἀντιπάθεια¹ τῶν δύο ἐθνοτήτων, Λατινικῆς καὶ Ἑλληνικῆς, ὤξυνθη ἴσως, ἐπειδὴ οἱ Ἕλληνες ἦσαν ἡ αἰτία τοῦ ὅτι ἡ νῆσος ὑπετάχθη εἰς τοὺς Τούρκους καὶ ὅτι οἱ Λατίνοι δὲν ἀπῆλθον πλέον τοῦ κύρους, τὸ ὁποῖον εἶχον ἀπὸ τοὺς χρόνους τῶν Δουκῶν. Κάποιος Μπαρότσης, προὔγων τοῦ Φρουρίου, ὅπου διέμενον οἱ Λατίνοι, ἐφόνησεν ἐξ ἐνέδρας εἰς μικρὰν ἀπὸ τῆς πόλεως ἀπόστασιν κάποιον Ἕλληνα, δνόματι Κόκκον, πρόκριτον τοῦ Μπαύργου, τόπου διαμονῆς Ἑλλήνων. Οὗτος ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὴν ἐξοχὴν² ὁ Μπαρότσης ἀνατρέπει αὐτὸν³ ἐν πρώτοις ἀπὸ τοῦ ζώου, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου ἐκάθητο μετὰ τραῦμα διὰ πυροβόλου καὶ ἔπειτα αὐτὸς καὶ οἱ συνοδοὶ του τοῦ ἔδωκαν ἀκόμη περισσότερα κτυπήματα μετὰ τὴν ἀξίνην κατὰ κεφαλῆς. Ἄλλ' ὁ Κόκκος εἶχε τὴν κεφαλὴν τόσον ἰσχυράν, ὥστε κανὲν κτύπημα δὲν διέτρησεν αὐτήν, ὡς φαίνεται ἀκόμη ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ταύτης, ἣτις διεφυλάχθη ἀπὸ τοὺς Κόκκους εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Ὑψηλῆς, κείμενον πρὸς τὸ χωρίον Ἐγκαραῖς. Οὗτοι οἱ Κόκκοι ἔκτισαν κατοπίαν ἐπὶ τοῦ τόπου τῆς δολοφονίας εἶδος στήλης εἰς ἀνάμνησιν τοῦ γεγονότος, ἢ στήλη ὅμως αὐτὴ ἀπὸ τινος χρόνου δὲν ὑπάρχει πλέον. Ὁ φόνος οὗτος προὐξένησε φοβερὸν θόρυβον παρὰ τοῖς Ἕλλησιν⁴ οἱ Κόκκοι πρὸ πάντων ἐμαίνοντο⁵ καὶ ἐπειδὴ ὁ Ἑνετικὸς στόλος ἐναυλόχει εἰς τὸν λιμένα τῆς Ἰου, μετέβησαν ἐκεῖ νὰ ἐναγάγουν τὸν Μπαρότσην, ὁ ὁποῖος δὲν ἀπηλλάγη ἀπὸ τὴν ὑπόθεσιν, εἰ μὴ δυνάμει τοῦ χρήματος, τοῦθ' ὀπερ πολὺ ἐξησθένισε τὴν οἰκογένειαν ταύτην⁶. Οἱ Κόκκοι δὲν ἔμειναν ἱκανοποιημένοι μετὰ τὴν ζημίαν ταύτην, τὴν προξενηθεῖσαν εἰς τὸν ἐχθρόν των, καὶ ἐπειδὴ ἐνόμιζον ὅτι οὗτος εἶχε ἀναλάβει νὰ πράξῃ τὸ ἔγκλημα τοῦτο παρακινούμενος ὑπὸ τοῦ πενθεροῦ του Coronello, ἐνὸς τῶν προυχόντων τοῦ Φρουρίου⁷, ἐφόνησαν τοῦτον, ἐπανερχόμενον ἐκ τῆς ἐξοχῆς του

* Ὁ Lithlel Γερμανὸς Ἰησοῦτης, ἔζησεν ἐν Νάξῳ ὑπὲρ τὰ τριάκοντα ἔτη ἐν τῇ Μονῇ τῶν Ἰησοῦτῶν. Κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἠσχολήθη ἐπιμελῶς εἰς τὴν συγγραφὴν τῆς Ἱστορίας τῆς Νάξου. Ἀντίγραφον τοῦ ἀρχικοῦ χειρογράφου εὑρεται γαλλιστὶ εἰς τὴν ἐν Νάξῳ μονὴν τῶν Καπουτίνων. Τὸ ἔργον συνεγράφη παρ' αὐτοῦ περὶ τὸ 1796, πάντως κατὰ τὰ τέλη τοῦ 18' αἰῶνος.

1. Οὐχὶ ἡ ἀντιπάθεια προὐκάλεσε τὸν φόνον τοῦτον ἀλλὰ δυσφημίαι καὶ ὕβρεις, τὰς ὁποίας ὁ Κόκκος ἐξέστωμισε δημοσίᾳ περὶ τῆς συζύγου τοῦ Μπαρότση. Ἡ σημεῖσις αὕτη καθὼς καὶ αἱ ἀμέσως ἐπόμεναι, ὡς φαίνεται, δὲν ἀνήκουσιν εἰς τὸν συγγραφεῖα.

2. Ἦσαν ἄνθρωποι, οἱ ὁποῖοι ἐξηρῶντο ἀπὸ τὸν οἶκον Μπαρότση, ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι τὸν ἐφόνησαν, καίτοι κατὰ διαταγὴν του οὗτος εἶχε καθίσει εἰς ἀπόστασιν βολῆς πιστολίου, πλησίον τῆς μικρᾶς ἐκκλησίας τοῦ Χριστοῦ, ὡστε νὰ βλέπῃ, ἀπέναντι τοῦ μέρους, ὅπου διεπράττετο ὁ φόμος.

3. Οἱ Ἑνετοὶ δὲν εἶχον τότε καμμίαν ἐξουσίαν ἐπὶ τῶν νήσων⁸ εἰς τὸν Καπερῶν Πασῶν ἀνεφέρθη ἡ ὑπόθεσις.

4. Ἡ δίκη αὕτη ἀνενεῦτο πάντοτε πολλὰ ἔτη καὶ μετὰ τὸν γάμον ἀκόμη, ὅστις συνήφθη μεταξὺ τῶν δύο οικογενειῶν. Διότι ἡ σύζυγος τοῦ Κόκκου δὲν συνεχῶρει οὐδὲ τὸν γαμβρόν της.

Φασολιάς εἰς Δουμαλιάν. Ὀλίγον ὕστερον ὁ Ἱπλότης de Remond de Modène, κυβερνῶν πειρατικὴν φρεγάταν, προσωριασίθῃ ἐκ τινος ἀπροόπτου ἀνάγκης εἰς Νάξον, ἀποβιβάσθεις δὲ ἔκαμε πολλὰς ἐπισκέψεις εἰς τὸ Φρούριον, μεταξὺ δὲ ἄλλων εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ φρονευθέντος Coronello, βλέπει ἐκεῖ μίαν θυγατέρα τοῦ ἀποθανόντος, ἣτις ἐνέπνευσεν εἰς αὐτὸν κατὰ περισσότερον ἀπὸ συμπάθειαν. Ἐπῆρε τὸ πρᾶγμα τόσον κατάκαρδα, ὥστε ἀπεβίβασε τοὺς ἀνθρώπους του μὲ τηλεβόλον, ἵνα ὑπάγῃσι νὰ ἐκπορθήσῃσι τοὺς Κόκκους, οἵτινες εἶχον ἐγκλεισθῆ εἰς ἀπόστασιν μᾶς λεύγας ἀπὸ τῆς πόλεως, εἰς τὸ Μοναστήριον τῆς Ὑψηλῆς, τὸ ὁποῖον εἶναι ὡς μικρὸν τι φρούριον. Οὗτοι βλέποντες ὅτι δὲν εἶχον τίποτε νὰ ἐλπίζωσιν ἐκεῖ διὰ τὸν ἑαυτὸν των, ἐδραπέτευσαν κατὰ τινα νύκτα σκοτεινῇ, καθ' ἣν στιγμήν οἱ ἐχθροὶ δὲν ἐφύλαττον τόσον καλά, καὶ ἐσώθησαν εἰς τὰ βουνά, ὅπου ἦτο ἀδύνατον νὰ τοὺς καταδιώξουν, ἀφήσαντες εἰς τὸ Μοναστήριον μικρὰν κόρην εἰς τὸ λίκνον, ἐξησφαλισμένην ὑπὸ τῆς ἡλικίας αὐτῆς ἀπὸ πάσης προσβολῆς. Ὁ Ἱπλότης de Remond, μὴ δυνηθεὶς νὰ ἐπιτύχῃ κατὰ τῶν Κόκκων, ἀπέλυσε τοὺς ἀνδρας του, ἀπέστειλε τὸν σταυρὸν του εἰς Μάλταν, καὶ ἐνυμφεύθη τὴν θυγατέρα τοῦ Coronello, ἐξ ἧς ἀφῆκε πολλοὺς ἀπογόνους, ὑπάρχοντας ἀκόμη. Τὸ κοράσιον τὸ ὁποῖον εὐρέθη εἰς τὸ λίκνον, ἐπέφερον ἔπειτα τὴν εἰρηγήν μεταξὺ τῶν δύο ἐχθρικῶν οἰκογενειῶν, νυμφευθὲν τὸν υἱὸν τοῦ Μπαρότση, ὅστις εἶχε φρονεύσει τὸν πατέρα του¹.

Οἱ Ἕλληνας ἔδειξαν τὸ μῖσός των κατὰ τῶν Λατίνων, ὑποτασσόμενοι εἰς τοὺς Τούρκους, ἵνα ἀπαλλαγῶσιν ἀπὸ τῆς κυριαρχίας των, ἐπειδὴ ὑπὸ τὴν ἐπιτροπὴν τοῦ Δουκὸς των, τοὺς μετεχειρίζοντο ὀλίγον σκληρῶς². Ἀλλὰ τὸ μῖσος τοῦτο δὲν ἐκορέσθη.

Οἱ Λατίνοι ἦσαν κύριοι τοῦ μεγαλυτέρου μέρους τῆς νήσου, καὶ οἱ Ἕλληνες δὲν ἠδύνατο νὰ ζῶσιν, εἰ μὴ κοπιᾶζοντες νὰ ἀποφέρουν εἰσόδημα τὰ ἐδάφη ταῦτα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον ἐκράτει αὐτοὺς πάντοτε ἐν ἐξαρτήσῃ ἀπὸ τοὺς Λατίνους. Ἔθεσαν λοιπὸν κατὰ νοῦν νὰ ἀφαιρέσωσιν ἀπὸ τοὺς Λατίνους διὰ μέσου τῶν Τούρκων ἀρκετὸν μέρος ἀπὸ τὰ κτήματά των. Ὁ πρῶτος Δουξ, ἐγκαθιδρυόμενος ἐν Νάξῳ, εἶχε διανείμει εἰς τοὺς συμπολεμιστάς του τυχοδιώκτας τὰ βουνὰ τῆς νήσου, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον τοὺς ὠφέλει πολύ, διότι ἐκτὸς τοῦ ὅτι πολλὰ μέρη, εἰς τὰ ὁποῖα ἠδύνατο νὰ σπεύρουν, ἀπέφερον εἰς αὐτοὺς τὸν ὠραῖον σῖτον, ἔδιδον κατ' ἔτος ὀλόκληρον τὸ βουνὸν εἰς τοὺς ποιμένας των, οἱ ὁποῖοι διὰ τὸ μίσθωμα ἔδιδον σημαντικὴν ποσότητα τυροῦ. Καὶ ἐπειδὴ τὰ βουνὰ ταῦτα εἶχον θεωρηθῆ ὡς τόποι ἔρημοι, τὰ ἐτήσια δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ὁ κάτοχος ὀφείλει νὰ πληρώνη εἰς τὸν Grand Seigneur ἦσαν πολὺ εὐτελεῖ. Ἀλλ' ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ἐκολάμειν ἀκόμη περισσότερον τὴν φιλοδοξίαν τῶν Seigneurs τούτων εἶναι ὅτι οἱ γεωργοὶ οὗτοι καὶ οἱ βοσκοὶ ἦσαν σχεδὸν τόσον σκλάβοι, ὥστε ὀφείλον νὰ τοῖς κάμνουν συνοδείαν λόγῳ τιμῆς, εἰς

πᾶσαν εὐκαιρίαν, πρὸ πάντων δὲ ὅτε οἱ Κύριοι οὗτοι μετέβαινον εἰς τὰς ἐξοχικὰς τῶν οἰκίας, τοὺς συνώδενον ἀποτελοῦντες μακρὰν σειρὰν, φέροντες τὰ ἐπιπλα, τὰ ἐνδύματα, τὰ παιδιὰ. Τέλος πᾶν ὅ,τι ἠδύνατο νὰ ἐξογκώσῃ τὸ πλῆθος.

Διὰ νὰ ἐπιτύχωσιν εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην, οἱ Ἕλληνες, ἰδίᾳ οἱ χωρικοὶ, ἔθεσαν ἀρχηγόν των, ἐν ἔτει 1720, ἕνα ἀπὸ τοὺς ἱερεῖς των, ἀνθρωπον εὐφραδῆ, τολμηρὸν, καὶ ἔμπειρον εἰς τὴν στρεψοδικίαν τῶν Τουρκικῶν Δικαστηρίων. Οὗτος μετέβη εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα ἀγωνισθῶσιν ἐπὶ δικαστηρίου μὲ τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν Λατίνων, καὶ πλῆθος χωρικῶν, διότι συνήθως παρὰ τοῖς Τούρκοις τὸ πλῆθος, ἂν τοῦτο δὲν ἀντισταθμισθῆ διὰ τοῦ χρήματος, ὑπερισχύει τοῦ δικαίου. Ὁ ἱερεὺς μετεχειρίσθη ἀκόμη ἐν ἄλλο μέσῳ, ὑπισχνόμενος διὰ τὰ ἐπληρώσεν ἀπὸ τοῦδε καὶ εἰς τὸ ἐξῆς ἐν πέμπτον των εἰσοδημάτων, τὰ ὁποῖα θὰ ἀπεκόμιζεν ἀπὸ τὰ βουνὰ αὐτά. Τέλος, «ἔκαμε τὴν δουλειά του» τόσον καλά, ὥστε ὑπερίσχυσε. Τοῦτο δὲ ὑπῆρξε κτύπημα λίαν αἰσθητὸν διὰ τοὺς Λατίνους, καὶ διὰ μερικῶν Ἕλληνας τοῦ Μπούργου, οἱ ὁποῖοι εἶχον ἐπίσης τοιοῦτους βοσκοτόπους.

Εἰς βαρῶνος Γάλλος, ἐγκατεστημένος ἐν Νάξῳ ἔχων ἐκ προικὸς τῆς συζύγου του τρία ἀπὸ τὰ βουνὰ ταῦτα, μετέβη κατόπιν τούτου εἰς Κωνσταντινούπολιν, ἵνα παραστήσῃ εἰς τὴν Πύλῃν τὸ ἄδικον, τὸ ὁποῖον τῷ ἐγένετο, καὶ ὑπισχνόμενος τὰ ἴδια δικαιώματα, τὰ ὁποῖα ὑπεσχέθησαν καὶ οἱ χωρικοὶ, καὶ δυνάμει τοῦ ἀργυρίου, τὸ ὁποῖον εἶναι τὸ ἰσχυρότατον ἐλατήριο παρὰ τοῖς Τούρκοις, ἐπέτυχεν ἐν Φιρμάνιον τοῦ Σουλτάνου, διὰ τοῦ ὁποῖου τὰ δίκαιά του καὶ οἱ βοσκοτόποι του ἀπεδόθησαν εἰς αὐτόν. Ἀλλὰ κάποιος Μάρκος Πολίτης, ἕγγονος τοῦ ἱερέως, τὸν ὁποῖον ἀναφέρωμεν ἀνωτέρω, ὁ ὁποῖος πολὺ ἐκληρονόμησεν ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ πάππου του εἰς τὰ χωρία, μὲ τὴν τόλμην καὶ τὴν ἐλευθεριότητά του πρὸς τοὺς Τούρκους τοῦ τόπου ἠμπόδιζε σχεδὸν πάντοτε τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ Φιρμανίου. Οἱ Ἰησοῦται καὶ οἱ διάδοχοι αὐτῶν ὑπῆρξαν εὐτυχέστεροι, διατηρήσαντες ἐπὶ τοῦ ἐνὸς ἐκ τῶν δύο βουνῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον τὰ κυριαρχικά των δικαιώματα ἀνευ οὐδεμιᾶς δαπάνης, διότι ἐκτὸς τῶν καλλιεργησίμων μερῶν, τὰ ὁποῖα οἱ χωρικοὶ τοῖς εἶχον ἀφαιρέσει, ἔχουσιν ἀκόμη ἐκεῖ τοιαῦτα τόσα ἄλλα, ὥστε οἱ βοσκοὶ δὲν δύναται νὰ φέρωσι τὰ ποιμνιά των ἐπάνω εἰς τὸ ὄρος αὐτό, χωρὶς νὰ περάσωσιν ἀπὸ τὰ ἐδάφη ταῦτα, πρᾶγμα τὸ ὁποῖον οὐδέποτε τοῖς ἐπετράπη, χωρὶς νὰ πληρώσωσιν τὰ δικαιώματα, τοῦθ' ὅπερ ἐστούχησεν εἰς αὐτοὺς ἐνίοτε δύο στατηῆρας τυροῦ. Κατόπιν τοῦ γεγονότος ὅτι οἱ Ἕλληνες ἐκέρδισαν τὴν κατὰ τῶν Λατίνων ὑπόθεσιν, ὅλα τὰ κτήματα τῆς νήσου ἐξετιμήθησαν ἐκ νέου, ἐν ἔτει 1721, παρ' ἑνὸς Τούρκου ἐμπειρογνώμονος, ἵνα δυνηθῶσι μὲ μεγαλυτέραν δικαιοσύνην νὰ κάμουν τὴν κατανομήν των φόρων. Οὕτως ἀπεφασίσθη ἵνα οἱ μὲν χωρικοὶ πληρώνουν τὸ ἡμισυ αὐτῶν, οἱ δὲ τῆς πόλεως τὸ ἄλλο ἡμισυ, κατὰ τρόπον ὅμως τοιοῦτον, ὥστε οἱ ἐντὸς τοῦ Φρουρίου, ἦτοι οἱ Λατίνοι, θὰ ἀνελάμβανον ὀλίγον τι περισσότερον τοῦ ἐνὸς τετάρ-

1. Σελ. 131—134.

2. Sous l'autorité de leur Duc, ils les menaient un peu durement.

του, καὶ οἱ τοῦ Μούργου, ἦτοι οἱ Ἕλληνας, καὶ ὀλιγώτερον τοῦ ἐνὸς τετάρτου. Εἰς τὰ τρία ταῦτα ἀνεξάρτητα ἀπ' ἀλλήλων Κοινά, ἐκ τῶν ὁποίων ἕκαστον διοικεῖται κατ' ἴδιαν ὡς μικρὰ Δημοκρατικὴ Πολιτεία, ὑπάρχουσι πάντοτε μερικοί, οἱ ὁποῖοι λαμβάνουσι περισσότερον μέρος εἰς τὰς δημοσίας ὑποθέσεις, καὶ ἀποτελοῦσι μίαν μερίδα, δίδουσι τὴν πρώτην ᾠθησιν εἰς ὅλα τὰ συμπεράσματα. (Οὕτως, εἰς τὰς ἡμέρας μας, ὁ Μάρκος Πολίτης κυριαρχεῖ τελείως ὡς μικρὸς μονάρχης εἰς τὰ χωρία).¹

Περὶ τὸν χρόνον τοῦτον, κάποιος ὀνομαζόμενος Βερνάρδος Μπαρότσης, ἐκ μιᾶς πτωχοτάτης Λατινικῆς οἰκογενείας, ἠδυνήθη τόσον πολὺ νὰ εἰσχωρήσῃ, ὥστε ἐκυριάρχησεν ἐν τέλει, ὄχι μόνον ἐντὸς τοῦ Φρουρίου, ἀλλὰ καὶ εἰς ὅλην τὴν νήσον μὲ τὰς ἐπιδομασίας τῶν Τούρκων, οἱ ὁποῖοι δὲν ἐπιθυμοῦσι τίποτε ἄλλο, εἰ μὴ τὰ θύματα, τὰ ὁποῖα προορίζονται, νὰ παχύνωνται. Ἰνα τροφοδοτῶσι καλύτερα τὴν ἀπλησίαν των. Ἡ ἐξουσία, τὴν ὁποῖαν ὁ Βερνάρδος ἔσχε, τὴν ἀντεποιήθη, καὶ τὰ πλοῦτη του σημαντικώτατα διὰ τὸν τόπον, δὲν ἔλειψαν νὰ προσπορίσωσι εἰς αὐτὸν ἀναζήλους καὶ ἐχθρούς. Τὰ χωρία, πάντοτε ἀντίζηλα τῶν Λατίνων, καὶ πάντοτε ἔτομα νὰ τοὺς ἐξολοθρεύσουσιν, ἐπέτυχον ἀπὸ τὴν Κωνσταντινούπολιν. ἐν ἔτει 1754, Τούρκους δημοσίους λειτουργούς, ἵνα κρίνωσι τὰ παράπονά των. Ἠνάγκασαν αὐτὸν [τὸν Βερνάρδον] νὰ ἐξέλθῃ τῆς πόλεως, ἐπειδὴ καμία θέσις δὲν ἠδύνατο νὰ περιλάβῃ τὸ πλῆθος τῶν κατηγόρων του. Ἐκεῖ τὸν κατηγόρησαν ἐπὶ καταχρήσει τυραννίας, μέχρι τοῦ σημείου νὰ φέρῃ εἰς τὴν ἀνάγκη τὸς πτωχοὺς νὰ τρέφωνται μὲ ξυλοκέρατα, ἀκόμη καὶ μὲ βλαστὸς δένδρων.

Τὸ ἐγκλημα ἦτο προφανὸς ψευδὲς καὶ ὑβριστικόν· ἀλλ' ὁ ἀριθμὸς τῶν κατηγόρων ἐπιβάλλεται πάντοτε παρὰ τοῖς Τούρκοις, οἱ ὁποῖοι ἵνα πλουτισθῶσιν ἀπὸ τὰ λάφυρα τοῦ κατηγορουμένου, προσποιῶνται, ὅτι ἀφοσιοῦνται εἰς τὴν προστασίαν τῶν πτωχῶν. Ἐθεσαν λοιπὸν τοῦτον εἰς τὸ βασανιστήριον, ἵνα ἐξαναγκάσωσιν αὐτὸν νὰ ὁμολογήσῃ ποῦ εἶχε κρύψει τοὺς θησαυρούς του. Ἀλλ' ἐστάθη τόσον ἔδραϊος, ὥστε δὲν ἠδυνήθησεν νὰ ἀποσπάσῃ τίποτε παρ' αὐτοῦ. Καὶ κατὰ τινὰ φήμην ἀβεβαίαν, τὸ χρῆμα τοῦτο δὲν εὐρέθη, παρὰ μετὰ τὸν θάνατόν του καὶ τυχαίως. Ὡς πρὸς ἐκεῖνον, ἐστάλη εἰς ἐξορίαν εἰς Λέρον, μικρὰν καὶ ἀθλίαν νήσον τοῦ Ἀρχιπελάγους, ἀνεκλήθη δὲ μετὰ τινὰ ἔτη, καὶ ἐπανήλθεν εἰς Νάξον, ὅπου ὑπῆρξεν μέχρι τέλους τοῦ βίου του ἐν ἀξιολύπητον πρόσωπον»².

¹ Ἐξ Ἀνδρου. ΑΡΧΙΜ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Ι. ΚΑΡΠΑΘΙΟΣ

Καθηγητῆς τῶν Θεολογικῶν
τοῦ ἐν Ἀνδρῶ Γυμνασίου.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ ἔσχατον καθῆκον.

Τῇ παρελθούσῃ Κυριακῇ ἡ Ἑλλάς ὑπὸ τὰς ἐνθέρμους τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν εὐχὰς ἐκίδευσεν τὰ σκηνώματα τῶν βασιλέων της, Ὀλγας, Κωνσταντίνου καὶ Σοφίας, ἐπὶ μακρὸν ἐν τῇ ξένη παραμεινάντα ἄταφα, μετὰ τῆς εὐλόγου ἐκείνης συγκινήσεως, μεθ' ἧς παρέχεται ὁ τελευταῖος ἀσπασμὸς εἰς πρόσωπα ὑψηλὰ καὶ προσφιλῆ. Ἡ ζωὴ τῶν ἀειμνήστων βασιλέων εἶχε τόσοσιν στενωῶς συνυφανθῆ πρὸς τὴν ζωὴν τοῦ ἔθνους ἡμῶν, ὥστε ἕκαστος Ἕλληνα νὰ αἰσθάνεται βαθέως ὡς συγγενεῖάν του τὸν μεταξὺ τῶν ἐλλήνων πολιτῶν καὶ τῶν βασιλέων του δεσμόν, διὰ τοῦτο δὲ καὶ ἔσπευδον οἱ ἑκατομτῶδες χιλιάδων τῆς πρωτευούσης μετὰ τῶν ἐκ τῶν ἐπαρχιῶν ἀντιπροσωπειῶν νὰ μετάσχωσι μετὰ παραδειγματικῆς εὐλαβείας τοῦ ἐξοδίου ἔθνηκου πένθους κατὰ τὴν ἐκ τοῦ ναοῦ ἐκφορὰν καὶ τὴν εἰς τοὺς τάφους των σεμνοπρεπεστάτην ἀνακομιδὴν τῶν σκηνωμάτων τῶν βασιλέων του. Ἡ ἀπόλυτος τάξις, τὴν ὁποῖαν ἐν τόσοσιν αὐθρομήτῳ εὐπρεπεῖ πειθαρχία ἐτήρησαν τὰ ἕπειρα τοῦ λαοῦ πλῆθῃ κατ' ὅλην τὴν πολύωρον ἐξόδιον παράταξιν καὶ πομπήν, ὑπέμνησε τοὺς παλαιοὺς ἐκεῖνους βυζαντινοὺς χρόνους, κατ' οὗς λαὸς καὶ βασιεῖς ἀπετέλουσιν ἐν ἀδιάσπαστον σύνολον. Τὰ σκηνώματα τῶν ἀειμνήστων ἐσσεβῶν βασιλέων ἤδη ἀπετέθησαν εἰς τοὺς φυσικοὺς τάφους των, εἰς τὰ στέγνα τῆς ἐλληνικῆς γῆς, καὶ ὡς ἔσχατον πρὸς αὐτοὺς καθῆκον μυριόστομος ἀνεπέμφθη πρὸς τὸν Βασιλεῖα τῶν βασιλευόντων ἡ θεομὴ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ εὐχῆ: αἰωνία αὐτῶν ἡ μνήμη.

Τὸ Α' Συνέδριον τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας

Ἀθροῖον συνέρχεται ἐν τῇ μεγάλῃ αἰθούσῃ τῶν τελειῶν τοῦ Πανεπιστημίου τὸ πρὸ πολλοῦ ἀγγελθὲν Α' συνέδριον τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας, ἀποτελούμενον ἐκ θεολόγων καθηγητῶν, ἀντιπροσώπων πασῶν τῶν ὀρθοδόξων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν τῶν ἑκασταχοῦ Πανεπιστημίων. Τὰ θέματα, περὶ τὰ ὁποῖα θὰ ἀσχοληθῇ τοῦτο, εἶνε μεγάλης σπουδαιότητος, τὸ δὲ γεγονός ὅτι πρώτην μὲν φορὰν ἀπὸ αἰῶνιων πολλῶν ἐμφανίζεται ἐπὶ τὸ αὐτὸ διασκεπτομένη ἡ ὀρθόδοξος θεολογικὴ ἐπιστήμη περὶ τῶν ἀνεκαθεν ἐκκρεμούστων προβλημάτων αὐτῆς, ὡς τόπος δὲ τῆς συγκλήσεως τοῦ Α' Συνεδρίου τῆς ὀρθοδόξου Θεολογίας ὁμοφώνως ὑπὸ τῶν Θεολογικῶν Σχολῶν ἐξελέγησαν αἱ Ἀθῆναι, ὑποχρεοῖ τοὺς ὀρθοδόξους Ἕλληνας νὰ παρακολουθήσωσι τὰς ἐπιστημονικὰς αὐτοῦ ἐργασίας μετὰ τῆς ὑφειλομένης πρὸς αὐτὰς προσοχῆς καὶ τοῦ προσήκοντος ἐνδιαφέροντος.

*

Πρὸ τινος ἐν Γενουῇ συνεκροτήθη τὸ ε' συνέδριον τῆς διεθνούς ἐκτροπῆς ἀγῶνος κατὰ τῆς ἀθείας καὶ τοῦ κομμουνισμοῦ «Pro Deo», ἧς ἡσχολήθη περὶ τὴν διεθνήν δοξάν τῶν ἀθῶν ἐν τα Ρωσίᾳ, ἐν Μαξικῷ καὶ ἐν Ἰσπανίᾳ. Ἀπεφασίσθη νὰ ἐκφρασθῇ διαμαρτυρία κατὰ τῆς ἐν τῇ Κοινωνίᾳ τῶν Ἐθνῶν παρουσίας ἀντιπροσώπων τῶν κρατῶν, ἅτινα συστηματικῶς ἐργάζονται πρὸς ἐκμηδένισιν τοῦ χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, καὶ νὰ ἀπευθυνθῇ ἔκκλησις

1. Σελ. 135-139

2. Σελ. 139-140.

πρὸς τοὺς ἀντιπροσώπους τῶν χριστιανικῶν κρατῶν μεθ' ὑπομνήσεως ὅτι πρέπει ἐπὶ τέλους νὰ ἐννοήσουν ὅτι καθήκον ἔχουν ὡς χριστιανοὶ νὰ υπερασπίζωνται τὸν χριστιανισμόν καὶ τὴν ἐλευθερίαν τοῦ εὐαγγελίζεσθαι τὰς χριστιανικὰς ἀληθείας. Πρὸς τοὺτοις ἡ ἐπιτροπὴ ἀπηυθύνθη πρὸς πάσας τὰς χριστιανικὰς ὁμολογίας καὶ ὀργανώσεις καὶ πρὸς σύμπαντα τὸν χριστιανικὸν κόσμον μετὰ τῆς παρακλήσεως ὅπως σχηματισθῆ ἑνιαῖον μέγα μέτωπον ἀμύνης τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

Ἀπὸ τινος χρόνου παρατηρεῖται, ἐν Γαλλίᾳ ἰδίως, συγκέντρωσις τοῦ ἐνδιαφέροντος τοῦ ἀνεπτυγμένου κόσμου καὶ αὐτοῦ τοῦ πολλοῦ κοινοῦ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐξάγεται ἐκ τῆς μεγάλης κυκλοφορίας θεολογικῶν καὶ θρησκευτικῶν συγγραμμάτων ἀφιερωμένων ἀποκλειστικῶς εἰς τοῦτο τὸ θέμα. Παρατηρεῖται δὴλα δὴ μετατόπισις τοῦ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος ἀπὸ τῆς περιφερείας καὶ τῶν ἐπὶ μέρους θρησκευτικῶν ζητημάτων εἰς τὸ κέντρον, ἦτοι εἰς τὸ βάθος, εἰς αὐτὸ τὸ ἔσωτερικὸν τῆς θρησκείας· οἱ λαϊκοὶ ποθοῦν μὲν νὰ ἀποκτήσουν βεβαιότητα θρησκευτικὴν ἔμπροσθεν, ἀλλὰ ἐξ ἐνστικτοῦ ἐπιθυμοῦν νὰ εἰσέλθουν εἰς αὐτὸ τὸ οὐσιώδες, τὸ κύριον καὶ θεμελιώδες πρόβλημα, εἰς αὐτὴν τὴν πρώτην πηγὴν ὅποια εἶνε ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς καὶ τὰ Εὐαγγέλια. Ἐντεῦθεν ἐξηγεῖται ἡ μεγάλη διάδοσις τῶν ἱστοροῦντων τὰ κατὰ τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν βιβλίων καὶ τῶν σχετικῶν ἀγιογραφικῶν ὑπομνημάτων.

ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

Τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν ἐγένετο, ὡς προαναγγείλαμεν, ἡ κηδεῖα τῶν Βασιλέων. Ἐκτὸς τῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μετέσχον αὐτῆς ὁ Μακ. Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Πηλουσίου, ὁ Ἀποκρισιάρχης τοῦ Πατριαρχείου ΚΠόλεως Σεβ. Μητροπολίτης Τραπεζοῦντος μετὰ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κρήτης καὶ πάντων τῶν Ἐπισκόπων Κρήτης, καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κηρυναίας τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Κύπρου. Τὸν Μακ. Πατριάρχην Ἱεροσολύμων ἀνεπεροσώπευσεν ὁ ἐν Ἀθήναις Ἐξάρχος τοῦ Παναγίου Τάφου. Ἐν συνόλῳ ὁ ἀριθμὸς τῶν Ἱεραρχῶν ἀνήρχετο εἰς 72. Περὶ ὥραν 9ην τῆς πρωΐας τῆς Κυριακῆς συγκεντρωθέντες πάντες ἐν τῇ Ἀρχιεπισκοπῇ καὶ ἐν τοῖς Γραφείοις τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐνεδύθησαν πλήρη τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν, εἶτα δ' ἐν σώματι μετέβησαν εἰς τὸν καθεδρικὸν ναὸν καὶ κατέλαβον τὰς καθωρισμένας θέσεις. Ἐν τῷ ναῷ παρίσταντο ἤδη οἱ ἐπίσκομοι, μετὰ τῶν ὁποίων κατεῖχε θέσιν ὁ παρεπιδημῶν ἐν Ἀθήναις Ἀγγλικανὸς Ἐπίσκοπος Γιβραλτάρ. Ἄμα τῇ ἀφίξει τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ τῶν μελῶν τῆς Βασιλικῆς Οἰκογενείας περὶ ὥραν 10ην ἤρξατο ἡ Ἱερὰ νεκρώσιμος ἀκολουθία, διεξαχθεῖσα ἐν μεγάλῃ κατανύξει. Μετὰ τὴν «Ἀπόλυσιν» ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος εἶπε τὰ ἑξῆς: «Ἡ Ἀγαπητὴ Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, εὐχὰς καὶ δεήσεις ἀναπέμψασα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀειμνήστων Βασιλέων ἡμῶν Κωνσταντίνου, Σοφίας καὶ Ὀλγας, ἐπεύχεται ὅπως ὁ Ἀθάνατος Βασιλεὺς τῶν Βασιλευόντων καὶ Κύριος τῶν

Κυριούντων, ἐν τῇ ἀπειρῷ αὐτοῦ ἀγαθωσύνῃ, δέξηται τὰς δεήσεις αὐτῆς, ὡς θυμίαμα εὐωδίας πνευματικῆς ἐνώπιον τοῦ θρόνου τῆς θείας αὐτοῦ Μεγαλειότητος καὶ ὅπως κατατάξῃ τοὺς μεταστάντας Βασιλεῖς μετὰ τῶν ἁγίων καὶ δικαίων, δοξάσῃ αὐτοὺς ἐν οὐρανοῖς, ὡς ἐδόξασεν αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τῆς γῆς, ἀξιώσῃ δὲ αὐτοὺς τῆς ἐπουρανίου αὐτοῦ Βασιλείας. Τῶν εὐσεβῶν καὶ ἀειμνήστων Βασιλέων ἡμῶν Κωνσταντίνου, Σοφίας καὶ Ὀλγας, αἰωνία ἡ μνήμη». Ὁ πολυμελής χορὸς, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Ὁδείου Ἀθηνῶν κ. Οἰκονομίδου, ἔψαλλε τὸ «Αἰωνία ἡ μνήμη», γονυπετούντων τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ πάντων τῶν ἐν τῷ ναῷ παρευρισκομένων. Ὡσαύτως οὗτοι εἶχον γονυπετήσει καὶ εἰς τὸ «Μετὰ τῶν ἁγίων». Περατωθείσης τῆς Ἱερᾶς Ἀκολουθίας τῆς κηδεῖας περὶ ὥραν 10 3)4 οἱ Ἱεράρχαι ἐξεβλήοντες τοῦ ναοῦ κατέλαβον τὴν οἰκίαν θέσιν ἐν τῇ μεγαλοπραπεστάτῃ ἐπικηδείῳ πομπῇ, ἦτις διὰ τῶν ὁδῶν Μητροπόλεως, Βυκουρεστίου, Πανεπιστημίου καὶ Πατησίων ἔφθασε περὶ ὥραν 1ην μ. μ. μέχρι τῆς ἀρχῆς τῆς λεωφόρου Ἀλεξάνδρου, ἔνθα καὶ διελύθη. Μεταβάιντες δὲ ἐν σώματι οἱ Ἱεράρχαι εἰς τὸν παρακείμενον ναὸν τοῦ ἁγ. Βασιλείου ἐξεδύθησαν τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν. Ἐν Τατοῖῳ, ἔνθα ἐγένετο ἡ ταφὴ τῶν Βασιλέων, ἔψαλλε τὰς κεκανονισμένας εὐχὰς ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Ταλαντίου.

— Δυνάμει ἀναγκαστικοῦ νόμου, δι' οὗ ἐπανήλθεν ἐν ἰσχύϊ ἡ διάταξις περὶ διαβεβαίωσης τῶν Ἀρχιερέων, τὴν παρελθούσαν Τετάρτην ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ ἐπὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, τοῦ Προέδρου τῆς Κυβερνήσεως καὶ τοῦ Ὑπουργοῦ Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας ἔδοκαν τὴν διαβεβαίωσιν πάντες οἱ Σεβ. Μητροπολίται τῶν νέων χωρῶν καὶ οἱ τῆς Αὐτοκρατορίας Ἐκκλησίας, οἱ μετὰ τὸ 1923 ἐκλεγέντες. Ὡσαύτως ἔδωκε τὴν νενομισμένην διαβεβαίωσιν καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος.

— Ἀὔριον Κυριακὴν καὶ ὥραν 11.30' π. μ. εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τοῦ Πανεπιστημίου θὰ γίνῃ μετὰ πάσης ἐπισημότητος ἡ ἑναρξις τοῦ πρώτου ἐν Ἀθήναις Συνεδρίου τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας. Τὴν ἐναρκτήριον συνεδρίασιν θὰ τιμῆσῃ διὰ τῆς παρουσίας τοῦ ἁγ. Α. Μ. ὁ Βασιλεὺς, θὰ παραστοῦν δὲ ὁ Πρόεδρος καὶ τὰ μέλη τῆς Κυβερνήσεως, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν κ. Χρυσόστομος, τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, ὁ πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου κ. Γρηγ. Παπαμιχαήλ, καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου καὶ ἄλλοι ἐπίσημοι. Τῆς ἐπισήμου ἐναρξεως θὰ προηγηθῆ, ὥρ. 9 1)2 π. μ., πανηγυρικὴ λειτουργία καὶ δοξολογία εἰς τὸν Πανεπιστημιακὸν ναὸν τῆς Καπνικαρέας. Εἰς τὸ Συνέδριον θὰ λάβουν μέρος ἀντιπροσωπεύει ἐκ καθηγητῶν ὅλων τῶν Ὀρθοδόξων πανεπιστημιακῶν Θεολογικῶν Σχολῶν, ἦτοι Ἀθηνῶν, Βουκουρεστίου, Ἰασιῶν, Τσερνουσιῦ, Βαρσοβίας, Σόφιας, Βελιγραδίου καὶ τοῦ Ἰνστιτούτου τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας τῶν Παρισίων. Τὸ Συνέδριον θὰ διαρκέσῃ μέχρι τῆς 4ης Δεκεμβρίου.

— Εἰς τὴν «Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως» ἐδημοσιεύθη νόμος, διὰ τοῦ ὁποίου ἐπέρχονται διάφοροι τροποποιήσεις εἰς τὰς διατάξεις περὶ διοικήσεως καὶ διαχειρίσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς παρουσίας καὶ τοῦ Κλήρου τῆς Ἑλλάδος. Δι' αὐτοῦ ὁρίζεται μετὰ τῶν ἄλλων, ὅτι ὁ μόνιμος πρόεδρος τοῦ ΟΔΕΠ καὶ τοῦ ΤΑΚΕ μετονομάζεται εἰς Οἰκονομικὸν Ἐπίτροπον τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ θητεία αὐτοῦ ὁρίζε-

ται πενταετής, δυναμένη ν' ανανεωθῆ κατόπιν προτάσεως τῆς Ἱ. Συνόδου. Προσέτι ὀρίζεται ὅτι τὸ διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΟΔΕΠ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς ἐπιτίμου προέδρου, ἀναπληρουμένου αὐτοδικαίως εἰς τὰ καθήκοντα ταῦτα ὑπὸ τοῦ Οἰκονομικοῦ Ἐπιτρόπου, δύο ἀρχιερέων, ὀριζομένων ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἐκ τῶν μελῶν αὐτῆς διὰ τὸν χρόνον τῆς συνοδικῆς περιόδου, ἑνὸς συμβούλου τοῦ συμβουλίου Ἐπικρατείας, ἑνὸς Ἀρεοπαγίτου, ἑνὸς συμβούλου τοῦ Ἐλεγκτικοῦ Συνεδρίου, τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ τοῦ δημοσίου Λογιστηρίου καὶ ἑνὸς ἀντιπροσώπου τῆς Τραπεζίης τῆς Ἑλλάδος. Ἐξ ἄλλου, τὸ Διοικητικὸν Συμβούλιον τοῦ ΤΑΚΕ ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν, ὡς ἐπιτίμου προέδρου, ἀναπληρουμένου ὑπὸ του οἰκονομικοῦ ἐπιτρόπου, ἑνὸς ἀρχιερέως ὀριζομένου ὡς ἄνω ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τσσεῶν ἐφημερίων τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, τοῦ Διευθυντοῦ τῶν Θρησκευμάτων, τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ ΟΔΕΠ καὶ ἑνὸς οἰκονομολόγου, ὀριζομένου ὑπὸ τοῦ ὑπουργοῦ τῶν Θρησκευμάτων. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἄρθρον τοῦ νόμου τούτου διὰ Β. Διαταγμάτων θέλουσι κωδικοποιηθῆ αἱ ἐν ἰσχύϊ διακηρούμεναι διατάξεις προηγουμένων νόμων, ἀφορώστων τοῦς οἰκονομικοῦς ὀργανισμοῦς ΟΔΕΠ καὶ ΤΑΚΕ, ἢ κωδικοποιήσῃς δὲ αὐτὴ θὰ δημοσιευθῆ καὶ ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ».

—Ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῶν Βισοδίων τῆς Θεοτόκου μεγαλοπρεπῶς ἐφάρτασεν ὁ πανεπιστημιακὸς φερώνυμος ἱερός κἀδὲ τῆς Καπνικαρέας. Τὴν θείαν λειτουργίαν ἐτέλεσεν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱεζεκιήλ.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Εἰς ποῖα μέτρα καταφεύγει ἐν τῇ σημερινῇ Ρωσίᾳ ὁ κληρὸς, ἔνεκα τοῦ συνεχιζομένου μετὰ τῆς αὐτῆς πάντοτε ἀγριότητος θρησκευτικοῦ διωγμοῦ, πρὸς πλήρωσιν τῶν θρησκευτικῶν ἀναγκῶν τῶν πιστῶν, καταφαίνεται ἐξ ὧσων γράφει αὐτὸς ὁ κομμουνιστικὸς τύπος τῆς Μόσχας. Οὕτω εἰς ἐν τῶν τελευταίων φύλλων τοῦ «ἀθίου» γράφονται τὰ ἑξῆς: «Ὁ κληρὸς, προσαρμοζόμενος πρὸς τὰς νέας συνθήκας, κατήγγησεν ἢ ἠπλοποίησέ τινας ἐκ τῶν παραδεδομένων ἱεροτελεσιῶν. Πολλοὶ ἐξ αὐτῶν τελοῦνται ἐξ ἀποστάσεως ἐν ἀπουσίᾳ τῶν ἐνδιαφερομένων. Οὕτω π. χ. εἰς τὸ χωρίον Ταβανγάλα ὁ ἱερεὺς Ἀρχάγγελσκη στεφανῶναι τοὺς συζύγους διὰ τῆς εἰς αὐτοὺς ἀποσταλῆς τῶν δακτυλιδίων. Ἐπ' ἴσης ἢ νεκρώσιμος ἀκλουθία ψάλλεται ἔμπροσθεν τῶν νεγῶν τάφων ἐπὶ τοῦ ἐκσκαφέντος χώματος, ὅταν δὲ ἐν ἀπουσίᾳ τοῦ ἱερέως κομισθῆ ὁ νεκρός, οἱ χριστιανοὶ μετὰ τὸν ἐνταφιασμόν του εἰπτοῦν ἐπ' αὐτοῦ τὸ «ἡγιασμένον» χῶμα. Εἰς ἄλλε χωρία εἰς τὸν ἱερέα προσκομίζονται κρύφα τὰ ἐνδύματα τοῦ νεκροῦ, ἐπ' αὐτῶν δ' ὁ ἱερεὺς ἀναγινώσκει τὰς ἐξοδίους εὐχὰς· μετὰ τοῦτο οἱ συγγενεῖς λαμβάνουν παρὰ τοῦ ἱερέως σημεῖωμα, τὸ ὁποῖον θέτουν ὑπὸ τὴν κεφαλήν τοῦ νεκροῦ, τηροῦντες μυστικῶν τὸ περιεχόμενον του. Συχνάκις οἱ ἱερεῖς μεταβάλλονται εἰς περιοδεύοντας, ἰδίως κατὰ τὰς πρὸ τῶν μεγάλων ἑορτῶν ἡμέρας, τινὲς δ' ἐξ αὐτῶν συνοδεύονται καὶ ὑπὸ μικροῦ χοροῦ, καὶ οὕτω τελοῦν τὰς λειτουργίας εἰς τὰ ὑπ' αὐτῶν ἐπισκεπτόμενα μέρη, ὅπου προσέρχονται εἰς αὐτάς οἱ πιστοί, καθὼς καὶ πολλοὶ περιέρχου. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἱερεῖς δὲν δύνανται νὰ τελοῦν τὴν λειτουργίαν τῆς ἑορτῆς κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέ-

ραν εἰς πολλὰ μέρη, τὴν μεταθέτουσιν εἰς τὰς ἀκολουθοῦσας ἡμέρας. Τοιοῦτοτρόπως συμβαίνει π.χ. τὸ Σάββατον τῶν Χριστουγέννων νὰ ἑορτάζουσιν τὴν Πέμπτην. Συχνάκις δὲ τελοῦν τὰς ἱεροτελεσίας καὶ εἰς τὰς οἰκίας τῶν χριστιανῶν».

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἐπὶ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Θεσσαλιώτιδος κ. Ἱεζεκιήλ ἐξεδόθησαν εἰς κομψὸν τεύχος «Ἀνεκδοτὰ ἤγγραφα Καλαμάτας» μετὰ μακρῶν προλεγομένων, περὶ ἀρχαίων τοπωνυμιῶν καὶ οἰκογενειῶν τῶν Καλαμῶν.

— Π Α Ρ Α Ρ Τ Η Μ Α —

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΕΚΛΟΓΗΣ ΙΕΡΕΩΝ

Ι. Μητρόπολις Χαλκίδος.

Χρησεουσῶν τῶν θέσεων τακτικοῦ ἐφημερίου τῶν ἐνοριῶν Κατοινίων—Πηγαδίων καὶ Κοτσικίων, προσκαλοῦνται οἱ βουλούμενοι νὰ καταλάβουσι τὰς θέσεις ταύτας καὶ ἔχοντες τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλουσιν εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱ. Μητροπόλεως τὰ ὑπὸ τοῦ ἀρθρου 83 τοῦ νόμου 5439 περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων ὀριζόμενα πιστοποιητικά. Ἐν Χαλκίδι τῇ 13 Νοεμβρίου 1936. Ὁ Μητροπολίτης, καὶ α.α. † Πρωτοσύγκελλος Βασίλειος.

Ι. Μητρόπολις Μηθύμνης.

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβουσι τὴν χηρεῦσαν θέσιν τρίτου ἐφημερίου τῆς ἐνορίας Ταξιαρχῶν τῆς κοινότητος ἁγίας Παρασκευῆς τῆς ἐπαρχίας ἡμῶν, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλουσιν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων πιστοποιητικῶν. Ἐν Καλλονῇ τῇ 11 Νοβρίου 1936. † Ὁ Μηθύμνης Διονύσιος.

Ι. Μητρόπολις Μαντινείας καὶ Κυνουρίας

Ληξιάσης τῆς ταχθείσης τριμήνου προθεσμίας καὶ οὐδενὸς θηροψηφίου παρουσιασθέντος κεκτημένου τὰ ὑπὸ τοῦ δευτέρου ἑδαφίου ἀρθρου 82 τοῦ κωδικ. νόμου 5439 ὀριζόμενα προσόντα διὰ τὴν κατάληψιν τῆς χηρεῦσεως θέσεως ἐφημερίου ἐν τῇ ἐνορίᾳ ἁγίας Αἰκατερίνης Αεωνιδίου, καλοῦνται καὶ αὐτὶς οἱ κεκτημένοι τὰ ἐν τῷ ἄνωτέρῳ ἑδαφίῳ τοῦ ἀρθρου 82 τοῦ κωδικ. νόμου 5439 ἀναγραφόμενα προσόντα καὶ ἐπιθυμοῦντες νὰ ἱερατεῦσουσιν ἐν αὐτῇ νὰ ὑποβάλλουσιν ἡμῖν δι' αἰτήσεως τῶν ἐντὸς τριῶν μηνῶν ἀπὸ σήμερον τ' ἀπαιτούμενα πιστοποιητικά. Τρίπολις τῇ 28 Ὀκτωβρίου 1913. † Ὁ Μαντινείας καὶ Κυνουρίας Γερμανός.

“ΕΚΚΛΗΣΙΑ,,

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Διευθύνουσα Ἐπιτροπεία :

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ
† Ὁ Κίτρους ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
† Ὁ Μεσσηνίας ΠΟΥΛΚΑΡΗΣ

Ἐπεθῆνος, Π. Σ. Μανωλέσης

Τύπος «Φοίνικος» ὁδὸς Λεωνότου 1 ἀρ. Τηλ. 28.873